

<http://physicsweb.org/article/news/10/8/5>

2006/08/07

باز هم باران می آید

آن‌ها یی که در یک گردش - تابستانی گرفتار - باران شده اند می‌دانند وقتی مقدار زیادی ابر پف کرده ی گُملوس هست، ممکن است یک دفعه رگبار شروع شود. اما ابرها ی یک‌نوخت - خاکستری بی کل - آسمان را می‌پوشانند، کندتر می‌بارند. یک گروه فیزیک‌پیشه و ریاضی‌پیشه از بریتانیا و سوئد ادعا می‌کنند این معما ی هواشناسی را حل کرده اند. آن‌ها معتقد اند این پدیده به خاطر وجود ناحیه‌ها یی در ابرها ی گُملوس است که در آن‌ها قطره‌ها ی آب با سرعت‌ها ی مختلف در جهت‌ها ی مختلف حرکت می‌کنند [1].

هواشناس‌ها فکر می‌کنند علت این که ابرها ی گُملوس ناگهانی می‌بارند این است که این ابرها وقتی تشکیل می‌شوند که هوا در جو دارد بالا می‌رود. این جریان‌ها ی هم‌رفتی به حرکت متلاطم - کوچک مقیاسی می‌انجامند که باعث می‌شود قطره‌ها ی میکروسکوپی ی آب در هم بروند و قطره ی باران بسازند. در واقع شبیه‌سازی‌ها ی کامپیوتری نشان داده اند وقتی تلاطم از آستانه ی معینی بیشتر شود آهنگ - برخوردها به طور چشم‌گیری زیاد می‌شود. تا کنون نتوانسته بودند توضیح دهنند چرا آهنگ - برخورد این طور ناگهانی زیاد می‌شود.

مایکل ویلکینسن [2]، برهناره مهندیگ [3]، و ولاد یزوگلی [4] از دانشگاه آزاد - یوتبری [5]، فکر می‌کنند جواب را یافته اند. آن‌ها نظریه تحلیلی ی ساده‌ای برای حرکت ذره‌ها در جریان‌ها ی کتره‌ای بار آورده اند. چون قطره‌ها ی سریع‌تر می‌توانند از قطره‌ها ی کندتر جلو بزنند، این نظریه وجود ناحیه‌ای را پیش‌بینی می‌کند که در آن قطره‌ها ی مختلف در یک جا با سرعت‌ها ی مختلف در جهت‌ها ی مختلف حرکت می‌کنند.

این پژوهش‌گران می‌گویند وجود این حرکت نسبی به افزایش تعداد برخوردها کمک می‌کند، و افزایش تعداد برخوردها هم به افزایش رفتار تلاطمی می‌انجامد. در واقع این نظریه پیش‌بینی می‌کند وقتی عدد سُشکس [6] از آستانه می‌معین می‌بیشتر شود آهنگ برخورد به طور ناگهانی زیاد می‌شود. (عدد سُشکس پارمتری بی‌بعد است شامل اطلاعاتی درباره می‌شعاع قطره‌ها، وتلاطم در ابر.) مهلهیگ می‌گوید: «اگر در بخش به حد کافی بزرگی از ابر بارانی تلاطم به حد کافی بزرگ باشد، نظریه می‌ما این پدیده می‌دیده شده را توضیح می‌دهد که بارش باران ظرف چند دقیقه شروع می‌شود.»

- [1] Physical Review Letters **97** 048501
- [2] Michael Wilkinson
- [3] Bernhard Mehlig
- [4] Vlad Bezuglyy
- [5] Göteborg
- [6] Stokes